

DATATIETOISUUS – MITÄ YRITYKSEN PITÄÄ TIETÄÄ OMASTA JA MUIDEN DATASTA?

M&A Forum Tampere 28.5.2024

ASIANAJAJA ISMO KALLIONIEMI

DATAN ASEMA

- Datan merkitys on alati kasvava erityisesti AI:n käytön yleistyessä:
 - “*Data is the new oil*” – Clive Hunby
 - “*Data is just like crude. It’s valuable, but if unrefined it cannot really be used.*” – Michael Palmer
- AI tuo mukanaan viitekehyksen, jossa keskeisiä ulottuvuuksia ovat itse AI, AI:n opetusmateriaalina käytettävä data ja näiden yhdistelmä erilaisissa käyttötapauksissa (“use cases”)
- AI mahdollistaa aiempaa tehokkaamman data-analyysin
- Periaatteessa yrityksen kannattaa kerätä mahdollisimman paljon dataa, koska kukaan ei voi tietää, millä datalla on vastaisuudessa suuri merkitys AI:n opetusaineistona tai varsinaisessa data-analyysissä

DATATIETOISUUS

- Datatietoisuudella tarkoitetaan yrityksen tietoisuutta ja prosesseja yrityksen keräämästä, hallinnoimasta, jalostamasta ja käsittelemästä datasta ja yrityksen mahdollisuuksia saada käyttöönsä dataa ulkopuolisilta tahoilta
- Datatietoisuus käsittää paitsi tiedon datan sisällöstä myös dataan liittyvistä oikeuksista ja velvollisuuksista

YLEISHUOMIOITA YRITYSTEN DATASTA

- Tavanomaisia dataluokkia:
 - asiakasdata
 - yleinen liiketoimintadata
 - tuotantodata
 - erilaisten IoT-laitteiden keräämä data
- Data voi olla inhimillisesti kerättyä, kuten asiakashaastattelut, tai se voi olla erilaisten laitteiden ja niiden sensorien keräämää
- Data voi olla raakadataa tai se voi olla jalostettua dataa
- Data voi olla sisällöltään erillisen sääntelyn kohde, kuten henkilötiedot tai liikesalaisuudet
- Erilaisia dataluokkia koskee erilainen oikeudellinen sääntely

DATAN OIKEUDELLINEN ASEMA

- Dataa koskeva oikeudellinen sääntely on osin muuttumassa EU:n data-säädöksen (“Data Act” = “DA”) myötä
- DA:n tarkoitus on saattaa kertyvä data paremmin hyödynnettäväksi, ajatuksena mahdollistaa dataperusteinen innovointi
- DA tarjoaa yritykselle mahdollisuuden saada käyttöönsä toisen yrityksen dataa
- DA toisaalta velvoittaa yrityksen luovuttamaan omaa dataansa joissakin tilanteissa
- DA ei kuitenkaan poista sellaisenaan tietokantojen suojaa tai GDPR:n velvoitteita
- Liikesalaisuuksien suoja voi muuttua rajoitetummaksi

DATAN JALOSTAMISEN MERKITYS

- Jalostaminen on keskeistä AI:n opetusmateriaalien kannalta
- Yleisellä tasolla datakokoelmien (“dataset”) jalostaminen parantaa AI suorituskykyä, yleistettävyyttä ja luotettavuutta
- Saattaa sisältää esimerkiksi virheiden ja puutteiden korjaamista
- Poistaa datan mahdollisia vinoumia (ESG-ulottuvuus)
- Mahdollistaa merkityksellisimpiin piirteisiin keskittymisen ja vähentää tarpeetonta informaatiota
- Sikäli kun data on jalostettu kohdentamalla siihen “huomattavia” keräämiseen tai varmistamiseen tai esittämiseen kohdistuvia panostuksia, datakokoelma voi nauttia tietokantojen erillissuojaa

MITÄ KANNATTAA TEHDÄ DATATIETOISUUDEN KEHITTÄMISEKSI?

- Oman datan auditointi: datan laji, kuinka se on kerätty, tallennettu, (mahdollisesti) jalostettu ja sisältääkö data erityisiä datalajeja, kuten henkilötietoja tai liikesalaisuuksia
- Oman datan auditoinnin jälkeen on aiheellista tehdä arvio mahdollisesti ulkopuolisten hallinnoimasta ja yrityksen saataville tulevasta datasta
- Datan auditoinnin jälkeen on tehtävä arvio siitä, mikä osa tunnistetusta datasta kuuluu mahdollisesti DA:n soveltamisalaan
- Oman ja muiden datan auditoinnin jälkeen oikeudellinen arvio dataan liittyvistä velvoitteista ja oikeuksista käsittäen mahdolliset luovutusvelvoitteet ja luovutusvelvoitteiden rajoitteet
- DA:n soveltamiseen liittyen yrityksen on luotava menettelytavat datan luovutuspyyntöjen hallinnoimiseksi ja toisaalta, menettelytavat ulkopuolisten hallussa olevan datan hankkimiseksi

EVERSHEDS
SUTHERLAND

Ismo Kallioniemi

asianajaja, osakas

+358 40 549 8646

ismo.kallioniemi@eversheds.fi

eversheds.fi